

EXPUNERE DE MOTIVE

Situl arheologic de importanță națională Reșca – fostul oraș roman Romula (Cod LMI OT - I - s - A - 08527), se află pe teritoriile localităților Reșca, Reșcuța din comuna Dobrosloveni, respectiv Hotărani, comuna Fărcașele, Județul Olt.

Istoricul cercetărilor

Primele informații despre existența unui sit arheologic la Reșca aparțin căpitanului austriac Ferdinand Marsigli, care în anii 1789-1791, în călătoriile sale prin Oltenia a realizat și o schiță cu trei forturi rectangulare din cărămizi identificate într-un punct numit Antina (Reșca).

În lucrarea sa Hronicul vechimii moldo-vlahilor (1719-1722), domnitorul Dimitrie Cantemir scria că auzise de la un oarecare negustor pe nume Stambol, că în apropiere de Caracal, pe malul Oltului ar fi existat o cetate Antina, unde ar fi fost Curțile lui Ler Împărat. Ulterior, la mijlocul veacului al XIX-lea, istoricul Augustus Treboniu Laurian, impresionat de ceea ce văzuse, a denumit Romula "Pompeiul României".

În anul 1869, arheologul amator Cezar Bolliac efectua primele săpături la Reșca, unde a descoperit numeroase vase și monede romane, așa cum preciza în revista Trompeta Carpaților.

După o serie de efemere săpături de la începutul secolului al XX-lea, în anul 1965, profesorul Dumitru Tudor, de la Universitatea din București, a inițiat primele cercetări arheologice sistematice. Ele au continuat, cu unele întreruperi, până în zilele noastre.

Din istoria orașului roman

În timpul primului război dintre daci și romani la Reșca a fost construită o fortificație romană. Aceasta a fost nucleul viitoarei așezări urbane, care s-a dezvoltat în jurul ei. Romula a devenit oraș roman cu statut de municipiu în vremea împăratului roman Hadrian (117-138 d.Hr.).

În anul 248 d.Hr., pe când la Roma se celebra, prin serbări festive, Mileniul de existență al Cetății eterne, împăratul Filip Arabul a ajuns la Romula, unde a staționat pentru o vreme, în vederea restabilirii securității granițelor provinciei Dacia Malvensis. Într-o inscripție descoperită în partea de nord a orașului roman, el denumeste Romula cu expresia colonia sua (colonia sa), confirmând faptul că orașul avea cel mai înalt rang din Imperiul Roman. El a înconjurat orașul cu un zid de incintă din cărămidă, pentru a-l proteja de atacurile goșilor și carpilor de neam dacic. Dar, istoricii consideră că era o refacere a orașului roman, rangul de colonia fiind acordat orașului, probabil, în vremea împăratului roman Septimius Severus (193-211).

Romula centru economic, comercial și administrativ

Cu cei peste 6000 de locuitori ai săi și peste 306 hectare, orașul a fost cel mai mare centru urban roman de la sud de Munții Carpați. Romula a fost în același timp cel mai mare centru economic, comercial și administrativ din provincia Dacia Inferior (Malvensis), aici fiind și reședința guvernatorului provinciei.

Cercetările din sectorul de nord al orașului au scos la lumină cel mai mare centru ceramic roman de la sud de Carpați, cu 8 ateliere și 25 de cuptoare de ars vase și alte obiecte din lut. De la cercetarea acestora a pornit prima monografie a ceramicii de la nivelul unei provincii romane, lucrare de referință pentru studierea

ceramicii romane.

Descoperirea la Romula a două dintre cele trei cuptoare de topire a sticlei descoperite în întreaga Dacie romană de la nord și sud de Carpați, indică încă odată relevanța acestui oraș pentru cunoașterea istoriei economice a acestei provincii romane.

Patrimoniul arheologic de la Romula

De-a lungul timpului la Reșca-Romula au fost descoperite construcții de natură militară (Fortificația Centrală, Zidul lui Filip Arabul), cât și civile (villa suburbană în sectorul de nord, clădiri cu thermae și hypocaust – în sectorul central), drumuri romane și patru necropole așezate de-a lungul lor.

Patrimoniul arheologic mobil descoperit la Romula cuprinde sarcofage din calcar, fragmente de statui din calcar și bronz, vase ceramice, obiecte din sticlă, aur și argint etc., care se află azi în cadrul Muzeului Județean Olt, Muzeului Romanăniului din Caracal, Muzeului Național de Istorie a României, Muzeului Militar Național și altor muzee.

Situația actuală a sitului arheologic

Situl arheologic este suprapus în mare parte de satele actuale Reșca și Reșcuța (Comuna Dobrosloveni, Județul Olt), o parte a sa fiind și pe teritoriul administrativ al comunei Fărcașele, satul Hotărani (Județul Olt).

Regimul juridic

Cea mai mare parte a sitului arheologic Reșca-Romula se află în proprietate privată a locuitorilor localităților menționate. Există însă și o serie de zone care se află pe domeniul public al UAT Dobrosloveni. Dintre acestea, cea mai întinsă suprafață de cca. 30.000 mp se află în zona centrală a sitului arheologic, care a fost și centrul orașului roman. În anul 2013, această zonă aflată pe domeniul public al Comunei Dobrosloveni a fost împrejmuită pentru a se asigura securitatea vestigiilor arheologice care erau cercetate.

Problemele identificate

Principalele probleme identificate cu privire la acest sit arheologic sunt: existența sitului într-o zonă locuită, cu terenuri în proprietate publică și privată; lipsa unei paze specializate; imposibilitatea unei finanțări adecvate de către UAT Dobrosloveni; dificultatea cofinanțării unor proiecte din fonduri europene pentru restaurarea structurilor arheologice descoperite; lipsa unei baze arheologice.

Existența unui sit sub o zonă locuită ridică o serie de probleme privind cercetarea, conservarea și valorizarea sa turistică.

Consiliul Județean Olt consideră că soluția cea mai bună pentru cercetarea, conservarea, restaurarea și valorizarea patrimoniului arheologic imobil de la Reșca-Romula este administrarea sitului de către județ, prin intermediul instituțiilor de specialitate din subordine a sa, respectiv Muzeul Județean Olt.

În condițiile existenței unor structuri arheologice descoperite în zona locuită, Consiliul Județean Olt va asigura paza permanentă a acestei zone cu echipe specializate, echipate corespunzător. În acest sens va fi realizat și un post permanent de pază în zona centrală a sitului arheologic. De asemenea, vor fi instalate sisteme de securitate, respectiv un sistem de camera video și senzori de mișcare.

În condițiile realizării măsurilor de securitate amintite, respectiv prin administrarea directă a sitului arheologic, Consiliul Județean Olt va finanța din fonduri proprii, în mod adecvat, cercetarea, conservarea, restaurarea și

valorizarea structurilor arheologice, pe măsura importanței deosebite a acestui sit pentru istoria Daciei romane.

În acest sens, Consiliul Județean Olt va propune și proiecte cu finanțare din fonduri structurale europene, asigurând cofinanțarea necesară, respectiv finanțarea lucrărilor până la decontarea acestora, conform procedurilor.

Prin prezentul proiect de lege se dorește luarea tuturor măsurilor de natură legislativă, care să rezolve problemele identificate, precum și stabilirea altor măsuri necesare protejării patrimoniului cultural național în general. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare a regimului de protejare a sitului arheologic Reșca-Romula, cuprinzând ansamblul măsurilor special de ordin științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal, tehnic menite să asigure paza, întreținerea și reparațiile curente, inventarierea, conservarea, restaurarea, precum și punerea în valoare a monumentelor istorice.

Față de cele prezentate, am elaborat propunerea legislativă, pe care o supunem spre dezbatere și adoptare Parlamentului în procedură de urgență.

Inițiatori,

Deputat PSD – Florin- Ionuț BARBU

Deputat PSD - Adrian-Ionuț CHESNOIU

Senator PSD – Paul STĂNESCU

Senator PSD – Siminica MIREA

Deputat PSD – Ion- Cătălin GRECU

Deputat PSD – Marius IANCU

Deputat PSD – Emil ALBOTĂ